

TCVN

TIÊU CHUẨN QUỐC GIA

TCVN 11457:2016

ISO/IEC GUIDE 71:2014

Xuất bản lần 1

**HƯỚNG DẪN ĐỀ CẬP ĐẾN
KHẢ NĂNG TIẾP CẬN TRONG TIÊU CHUẨN**

Guide for addressing accessibility in standards

HÀ NỘI - 2016

Mục lục

	Trang
Lời nói đầu.....	5
Lời giới thiệu.....	6
1 Phạm vi áp dụng.....	9
2 Thuật ngữ và định nghĩa.....	9
3 Khả năng tiếp cận.....	13
3.1 Khái quát.....	13
3.2 Khả năng tiếp cận và tiêu chuẩn.....	13
4 Khả năng tiếp cận trong quá trình xây dựng tiêu chuẩn.....	14
4.1 Khái quát.....	14
4.2 Xem xét của cơ quan tiêu chuẩn.....	14
4.3 Xem xét liên quan đến quá trình xây dựng tiêu chuẩn.....	15
5 Cách thức áp dụng tiêu chuẩn này.....	18
5.1 Hai cách tiếp cận đề cập đến khả năng tiếp cận trong tiêu chuẩn.....	18
5.2 Các nguồn thông tin khác.....	19
5.3 Kiểm tra và xác nhận việc đề cập đầy đủ khả năng tiếp cận.....	21
6 Các mục tiêu về khả năng tiếp cận.....	21
6.1 Khái quát.....	21
6.2 Các mục tiêu.....	23
7 Khả năng và đặc tính của con người.....	36
7.1 Khái quát.....	36
7.2 Khả năng và đặc tính giác quan.....	37
7.3 Chức năng hệ thống miễn dịch.....	43
7.4 Năng lực và đặc tính thể chất.....	44
7.5 Khả năng nhận thức.....	50
8 Chiến lược cho việc đề cập đến nhu cầu về khả năng tiếp cận của người sử dụng và xem xét thiết kế trong tiêu chuẩn.....	53
8.1 Khái quát.....	53

TCVN 11457:2016

8.2 Xây dựng các yêu cầu và khuyến nghị trong tiêu chuẩn cụ thể dựa trên nhu cầu về khả năng tiếp cận của người sử dụng và xem xét thiết kế	54
Phụ lục A (tham khảo) Các xu hướng toàn cầu hỗ trợ khả năng tiếp cận.....	61
Phụ lục B (tham khảo) Phân loại Quốc tế về hoạt động chức năng, khuyết tật và sức khỏe (ICF) là tài liệu nguồn về thuật ngữ.....	64
Phụ lục C (tham khảo) Các câu hỏi để hỗ trợ cho đạt được mục tiêu về khả năng tiếp cận	67
Thư mục tài liệu tham khảo.....	72

Lời nói đầu

TCVN 11457:2016 hoàn toàn tương đương với ISO/IEC Guide 71:2014.

TCVN 11457:2016 do Ban kỹ thuật tiêu chuẩn quốc gia TCVN/TC 01 *Những vấn đề chung về tiêu chuẩn hóa* biên soạn, Tổng cục Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng đề nghị, Bộ Khoa học và Công nghệ công bố.

Lời giới thiệu

Mục đích của tiêu chuẩn này là hỗ trợ các tổ chức biên soạn tiêu chuẩn (ví dụ: ban kỹ thuật, tiểu ban kỹ thuật hoặc nhóm công tác) đề cập trực tiếp hay gián tiếp đến khả năng tiếp cận trong các tiêu chuẩn về mọi loại hình hệ thống mà con người sử dụng. Tiêu chuẩn này hướng dẫn trình bày và thể hiện các yêu cầu và khuyến nghị về khả năng tiếp cận thích hợp trong tiêu chuẩn. Mặc dù đối tượng sử dụng dự kiến của tiêu chuẩn này là các tổ chức biên soạn tiêu chuẩn, nhưng tiêu chuẩn này bao gồm thông tin cũng có thể hữu ích đối với những đối tượng khác như các tổ chức sản xuất, thiết kế, cung cấp dịch vụ và giáo dục.

Mục tiêu quan trọng đối với toàn xã hội là tất cả mọi người, bất kể tuổi tác, kích thước cơ thể hay khả năng, đều tiếp cận được đầy đủ nhất với các hệ thống. Các vấn đề về khả năng tiếp cận và sử dụng hệ thống đã trở nên thiết yếu hơn do số lượng người (như người cao tuổi, trẻ em, người có khả năng bị suy giảm, người khuyết tật) với những nhu cầu khả năng tiếp cận khác nhau đã tăng lên.

Căn cứ vào khả năng và đặc tính riêng, nhu cầu khả năng tiếp cận của con người có sự khác biệt đáng kể và biến đổi trong suốt cuộc đời (nghĩa là khi con người trải qua từ tuổi thơ đến khi trưởng thành và bước sang tuổi già). Các khiếm khuyết có thể là vĩnh viễn, tạm thời hoặc thay đổi từng ngày và đôi khi chúng không được nhận biết hoặc thừa nhận đầy đủ. Ngoài ra, mặc dù một số hạn chế có thể là không đáng kể về bản chất nhưng khi chúng kết hợp với nhau thì có thể gây ra các vấn đề nghiêm trọng đối với những cá nhân cố gắng tương tác với các hệ thống. Đây là trường hợp đặc biệt khi nhu cầu khả năng tiếp cận và các yêu cầu khả năng tiếp cận của người sử dụng không được công nhận trong quá trình xây dựng các hệ thống đó. Tiêu chuẩn bao gồm các yêu cầu về khả năng tiếp cận có thể hỗ trợ cho việc xây dựng các hệ thống mà có thể được nhiều người sử dụng hơn.

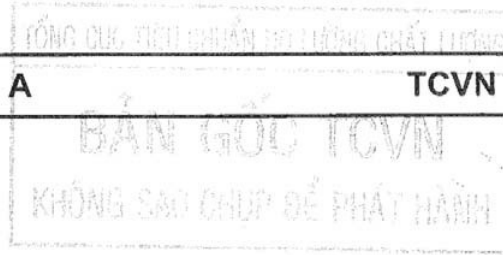
Trong khi thế giới đã có nhiều tiến bộ trong việc xây dựng các tiêu chuẩn về khả năng tiếp cận liên quan đến công nghệ thông tin, truyền thông và công trình, môi trường xây dựng thì việc xây dựng các tiêu chuẩn về khả năng tiếp cận liên quan đến các lĩnh vực khác không phải lúc nào cũng theo kịp. Tuy nhiên, các yêu cầu của luật pháp quốc gia và quốc tế về chống phân biệt đối xử đã trở nên ngày càng nghiêm ngặt. Các khuyến nghị bổ sung có trong Công ước Liên hiệp quốc về Quyền của người khuyết tật^[36] đặc biệt trong các Điều 4, 9, 21 và 30), trong Bình luận chung 2^[37] của Ủy ban Liên hiệp quốc về quyền của người khuyết tật và các quy định quốc gia và khu vực mới đây về mua sắm.

Các tiêu chuẩn quốc tế của ISO và IEC và các khuyến nghị của ITU-T có thể góp phần quan trọng trong việc tránh phân đoạn thị trường và đạt được các hệ thống có thể tiếp cận hài hòa chứ không chỉ đáp ứng các tiêu chuẩn quốc gia và không tương thích với các hệ thống đã tạo lập của các quốc gia khác.

Tuyên bố chính sách chung của IEC/ISO/ITU về tiêu chuẩn hóa và khả năng tiếp cận [25] đưa ra những nguyên tắc cơ bản để đảm bảo rằng các nhu cầu của người cao tuổi, trẻ em và người khuyết tật được kết hợp trong quá trình xây dựng tiêu chuẩn, đưa ra sự biện minh về nhân quyền và các nền tảng kinh tế. Một trong những điểm cốt lõi của Tuyên bố chính sách chung này là “thiết kế có thể tiếp

cận hoặc thiết kế cho mọi người”, nhằm mục đích đảm bảo rằng mọi người với những đặc tính và khả năng khác biệt đều sử dụng được các sản phẩm, hệ thống, dịch vụ, môi trường và phương tiện. Tiêu chuẩn này bổ sung cho Tuyên bố chính sách chung thông qua việc cung cấp tập hợp các mục tiêu về khả năng tiếp cận và mô tả các khả năng và đặc tính của con người để hỗ trợ cho các tổ chức biên soạn tiêu chuẩn trong việc nhận biết các nhu cầu khả năng tiếp cận của những người sử dụng khác nhau trong những bối cảnh sử dụng khác nhau.

Hướng dẫn được đưa ra trong tiêu chuẩn này là hướng dẫn mang tính tổng quát. Tiêu chuẩn này thừa nhận nguyên tắc là các tiêu chuẩn thường không nên có nội dung quy định dẫn đến sự giới hạn đối với công việc thiết kế. Do đó, tiêu chuẩn này gợi ý cách xác định nhu cầu về khả năng tiếp cận của người sử dụng mà không đưa ra các giải pháp cụ thể. Điều quan trọng để nhận ra rằng các giải pháp về một kích cỡ phù hợp cho mọi người hiếm khi đáp ứng nhu cầu của mọi người và các tính năng tiếp cận được có thể có lợi cho đa số dân cư. Các giải pháp tối ưu thay đổi rất nhiều phụ thuộc vào những người sử dụng cụ thể và bối cảnh sử dụng cụ thể. Các hướng dẫn bổ sung cũng có thể cần được xây dựng cho những lĩnh vực sản phẩm hoặc dịch vụ cụ thể.

Hướng dẫn đề cập đến khả năng tiếp cận trong tiêu chuẩn

Guide for addressing accessibility in standards

1 Phạm vi áp dụng

Tiêu chuẩn này đưa ra hướng dẫn cho các tổ chức biên soạn tiêu chuẩn về việc đề cập đến các yêu cầu và khuyến nghị đối với khả năng tiếp cận trong tiêu chuẩn tập trung trực tiếp hay gián tiếp vào các hệ thống (nghĩa là các sản phẩm, dịch vụ và công trình, môi trường xây dựng) mà con người sử dụng. Để hỗ trợ các tổ chức biên soạn tiêu chuẩn xác định các yêu cầu và khuyến nghị về khả năng tiếp cận, tiêu chuẩn này trình bày:

- tóm lược về thuật ngữ hiện hành liên quan đến khả năng tiếp cận;
- các vấn đề cần xem xét về khả năng tiếp cận trong quá trình xây dựng tiêu chuẩn;
- tập hợp các mục tiêu về khả năng tiếp cận (được sử dụng để xác định nhu cầu về khả năng tiếp cận của người sử dụng);
- mô tả về (và xem xét thiết kế đối với) khả năng và tính cách của con người;
- các chiến lược cho việc đề cập đến nhu cầu về khả năng tiếp cận của người sử dụng và xem xét thiết kế trong tiêu chuẩn.

2 Thuật ngữ và định nghĩa

Tiêu chuẩn này sử dụng các thuật ngữ và định nghĩa dưới đây.

2.1

Hệ thống (system)

Sản phẩm, dịch vụ hoặc công trình, môi trường xây dựng hay bất kỳ sự kết hợp nào của chúng mà người sử dụng sẽ tương tác.

2.2

Người sử dụng (user)

Cá nhân tiếp cận hoặc tương tác với hệ thống.